
PREDGOVOR

Pred nama se nalazi monografija doktora Envera Demirovića, docenta Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, čiji naslov je “Javnost - pretpostavke konstituiranja ovog fenomena u BiH”, koja, u suštini, predstavlja njegovu preuređenu doktorsku disertaciju koju je pod naslovom “Mogućnosti i društvene pretpostavke konstitucije demokratske javnosti u Bosni i Hercegovini” on uspješno odbranio.

Recenzenti ove monografije, uvaženi akademici Vladimir Premec, Ljubomir Berberović i Tvirtko Kulenović, nakon pažljivog iščitavanja autorovog istraživačkog djela, napravili su iscrpan i kritički osvrt na spomenuto djelo i autoru predložili, s obzirom na aktualnost teme u trenutačnim i budućim vremenima u Bosni i Hercegovini i šire, da se cjelokupan tekst doktorske disertacije, djelomično preuređen u formu monografije, publicira i učini dostupnim široj čitalačkoj publici.

Zašto smo se odlučili za naslov knjige: “Javnost - pretpostavke konstituiranja ovog fenomena u BiH”? Odgovor na ovo pitanje djelomično je sadržan i u recenzentskom mišljenju uvaženog akademika Premeca, u kome se potencira složenost autorovog istraživačkog poduhvata da istraži, nakon suptilne istraživačke analize ovog fenomena u Bosni i Hercegovini u proteklim i datim uvjetima, razloge i faktično stanje za “mogućnosti za konstituiranje demokratske javnosti, specifično u bosni i Hercegovini”, s obzirom na tešku društveno-političku situaciju i složen društveni sistem organiziranja državnih i svih drugih njenih institucija i segmenata koji de facto utiču da je granica između JAVNOG i PRIVATNOG u našoj državi gotovo neprepoznatljiva, a što je samom autoru kao istraživaču predstavljalo složenu zadaću da se ovom sociološkom sintagmom, koja u naslovu disertacije nosi prefiks “društvene pretpostavke”, ozbiljno i pozabavi.

Autor je u sedam zasebnih poglavlja decidno proučio i obrazložio bitne sadržajne cijeline kao što su: Demokratska javnost i javno mnijenje; Pojmovno određenje javnosti; Javnost i druge srodne socijalne pojave; Javnost i ideologija; Multikulturalna javnost Bosne i Hercegovine te vrlo široko i implicitno obrađena zaključna razmatranja, u kojima autor određuje svrhu demokratskog javnog mnijenja, a koje bi se moglo parafrazirati kroz stav da "javno mnijenje u demokraciji sistematski utiče na socijalne procese i političke odluke". Na osnovu autorovih suptilnih analitičko-sintetičkih razmatranja i iz toga proisteklih stavova, u pobrojanih nekoliko poglavlja, Demirović generalno zaključuje: "Javnost nije socijalna moć, institucija ili organizacija, koja ima za cilj da štiti samo javnu sferu društvene zajednice, nego štiti izravno ili, u posredničkoj ulozi, interese čovjeka, privatne i grupne interese, vaninstitucionalno u funkciji korektiva društvene prakse, odnosno, javnost nema funkciju vladanja ili upravljanja, nego regulatora i koordinatora u sukobu raznovrsnih interesa i interesnih orijentacija grupa i pojedinaca udruženih u javnost, te da razrješava konfliktne situacije i uklanja proturječja između javnog i privatnog."

Autor naglašava složenost organizma društvene zajednice i činjenicu koliko ga je teško odrediti, posebno kada je u pitanju "demokratska javnost u Bosni i Hercegovini", ukoliko ona kao takva postoji, definirana u enciklopedijama i udžbenicima razvijenih zemalja i gdje slovi kao pozitivitet koji bi trebao da bude urnek ali i putokaz da se takva organizira i u onim zemljama u kojima faktički ne postoji, ili su u društvenim tranzicijskim promjenama, kakva je naša poratna Bosna i Hercegovina.

Nažalost, mnogo faktora, objektivnih i subjektivnih, koji nisu samo rezultat društveno-političkog uređenja i stanja u Bosni i Hercegovini nego i plod utjecaja međunarodne zajednice i njenih institucija, a koji je itekako naglašen u trenutnom funkcioniranju bosanskohercegovačkog društvenog i političkog sistema, doprinosi nesuglasicama, ali i konsekvencama, da su javnost i privatnost u Bosni i Hercegovini u značajnoj koliziji. Posljedice toga odražavaju se na sve segmente društvenog sistema, a posebno na članove naše društvene zajednice - stanovnike države Bosne i Hercegovine.

Monografija docenta doktora Envera Demirovića rezultat je ozbiljnog proučavanja problema koji se zove javnost, i kako reče uvaženi akademik Ljubomir Berberović, ona je od velikog društvenog interesa, i može korisno poslužiti svima.

Sarajevo, decembra 2004. godine

